

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. II. An in jus divinum positivum cadat dispensatio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

diu objectum tale manet, quale cadit in legem naturæ, si malum est, & illicitum, nequit cadere sub ulla dispensationem; hæc enim deberet facere licitum, quod eo jure illicitum est, ex n. 2011. Nec enim unquam fieri potest, quòd sit conveniens naturæ rationali quæ tali, concedi, quod de se malum est, aut ex se illi disconveniens; vel omittere, quod de se debitum est. Et ideo exempla, quæ affert Sanchez l. 8. de matr. d. 6. n. 5. ad probandum, dispensasse Deum in jure naturali, non sunt de materia, secundum quod sunt objectum juris naturæ præceptivi, sed mutatâ ratione circumstantiæ adjunctæ, secundum quam non cadunt sub jus naturæ; ut ostensum est in n. 2017.

Dices: quilibet Legislator in suis legibus dispensare potest; vel per se, vel per alium; leges enim ex ejus voluntate fortuntur vim obligandi; at Deus præceptorum naturalium est legislator; ergo. 3. majorem procedere de legibus, quarum materia est mala, quia prohibita; non autem prohibita, quia ex se mala; materia legis naturalis, in quantum cadit sub legem naturæ, non est mala, quia prohibita; sed prohibita, quia mala; & ideo nullius legislatoris voluntate, secundum eam rationem, quæ cadit sub jus naturæ prohibens, fieri potest licite; secus, si accedit ei circumstantia ex dominio Dei, quando ab eo pender, ut dictum est.

§. II.

An in jus divinum positivum cadat dispensatio?

2020. Quid possit Deus, si velit, in legibus suis positivis, hoc est, liberè à se conditis, dispensare, non est dubium. Nec opus est aliâ causâ, quàm liberâ voluntate Dei; hæc enim est regula omnis honesti. Quæstio est, an hæc potestas à Deo concessa sit hominibus, & quibus? nam posse Deum alicui concedere facultatem, ut, non suo, sed Dei nomine dispenset in jure divino dumtaxat positivo, certum videtur, cum id possit Legislator humanus. Illud prius notandum, non esse credendum, quòd Deus alicui hanc dispensandi potestatem commiserit, nisi hoc vel autoritate Ecclesiæ, vel aliâ Dei revelatione, per Ecclesiâ probata constet, c. Nisi cum pri-

dem, de Renuntiatione, & c. Cum ex injuncto, de heret. ibi: non sufficit cuiquam tantum nudè asserere, quòd ipse sit missus à Deo; cum hoc quilibet hereticus asseveret: sed oportet, quòd astruat illam invisibilem missionem per operationem miraculi, vel scripturæ testimonium.

Potissima difficultas est circa summum Pontificem, an habeat potestatem in jure divino positivo dispensandi? de quo ex professo lib. 1. tit. 2. Possè in omni jure positivo divino ex causâ gravi, & urgente, seclusis articulis fidei, affirmat Abbas in c. Proposuit: de concess. præbend. n. 20. Felinus in c. quæ in Ecclesiâ, de Constit. à n. 19. Idem tenet Sanchez l. 8. matr. d. 6. n. 6. sed non nisi pro casu, quo videtur esse majus Dei obsequium, dispensationem concedere, quàm jus divinum tunc integrè servari; sed negativa mihi omnino videtur probabilior, saltem extra casum, pro quo non habetur ex Dei revelatione, vel per Ecclesiæ autoritatem, summo Pontifici concessam esse hanc potestatem dispensandi in jure divino, si hoc non fundetur in humano contractu; ita Suarez l. 18. de Legibus c. 6. n. 7. cum D. Thoma. 1. 2. q. 97. a. 4. ad 3. & 2. 2. q. 88. à 10. ad 3. cum alijs; quam opinionem verissimam esse affirmat Castropalaus p. 1. tr. 3. d. 6. p. 3. n. 5. cum pluribus ibid. relatis; nisi pro casu particulari constet ex revelatione divina; id, quod maxime procedit de dispensatione directa in jure divino positivo.

Ratio est. 1. quia nullibi habetur, Pontifici hanc potestatem esse commissam. Nam ex illis verbis; quodcumque ligaveris super terram, cum sint nimis generalia, id non infertur. 1. quia, cum causa, de qua agitur, sit gravissima, requirit concessionem specialem. 2. quia exinde redundarent mala sanè admodum gravia in unitatem Ecclesiæ quoad religiosum DEI cultum in sacrificijs, & sacramentis. Nam si hæc, voluntate summi Pontificis variari possent, ubi in his foret unitas Ecclesiæ? Si enim Pontificia potestate fieri possent; licet, valdeque confetti baptismum in aquâ dubiè naturali; cum adest naturalis; consecrari corpus, & sanguinem Domini, ubi deest materia ordinaria, & jure divinæ institu-

institutionis requisita, aperire accepta in sigillo Sacramentali, quando aliàs Sacerdoti, vel etiam Regno impendet interitus, &c non invenio, qua ratione firmitas Ecclesiæ in hoc Dei cultu, jure divino præcepto, stare possit; aut quæ necessitas exigere, ut divina lex positiva mutetur. ut rectè observat Castropalaus *tom. 1. tr. 3. d. 6. p. 3. n. 5.*

2023. Dixi n. 2021. si non fundetur in humano contractu. Nam in humano contractu dispensare potest Summus Pontifex, quando id exigat gravis causa; ergo indirectè dispensando in fundamento, cui jus divinum innititur, dispensare poterit in tali jure divino *indirectè*; secus est de dispensatione *directa* juris divini in materijs, quæ sunt independentes ab humana voluntate, ut est materia Sacramentorum, Sacrificium, &c. dixi 2. non censeri communicatam homini potestatem à Deo, dispensandi in jure divino absoluto, nisi constet, vel ex Dei revelatione per Ecclesiam probata, vel per ipsius Ecclesiæ auctoritatem pro tali casu, vel materia factam esse talem concessionem, qualiter ex usu, & traditione Ecclesiæ constat, indultam esse summo Pontifici facultatem dispensandi in votis, & juramentis, quæ dicuntur juris divini; sed de his V. dicta supra.

2024. Hinc non improbabiler dici potest, eo casu, cum Pontifex dispensat (in voto v. g.) non relaxari *directè* jus divinum; sed tantum *indirectè*, subtrahendo illi divino juri materiam, quæ est ipsum votum; qualiter indirectè tollit votum, materiam voti reddens voventi re, vel jure impossibilem; quo casu jus nascens ex voto non est independens ab eo, quod excedit potestatem Ecclesiæ.

Similiter, quod Ecclesia possit in aliquo casu, de quo supra, dissolvere matrimonia infidelium consummata, habetur Dei revelatione; & matrimonia fidelium rata tantum, professione religiosa, ex n. 444. Denique ipsam etiam professionem. 1. tollendo solennitatem votorum, quæ habetur ex sola Ecclesiæ constitutione ex dict. num. 445. deinde remittendo obedientiam, per quam Religiosus subditur suo superiori, cum Pontifex sit supremus superior omnium aliorum superiorum in Religionibus; remissa autem obedientia, cadunt etiam vota paupertatis, & castitatis Religiosa;

cum hæc habeant conditionem tacitam *quoad sub Religiosa obedientia vivere.*

Dices: ex hoc sequitur, quod Religiosus per Pontificem exemptus ab obedientia sui superioris, eo ipso possit ducere uxorem; sed hoc non potest dici: ergo re. Sublato essentiali constitutivo alicujus status, eo ipso tolli talem statum; sed votum *solenne* obedientiæ est essentiali constitutum status Religiosi *solenniter professi*, prout nunc est ex constitutione Ecclesiæ; ergo sublato voto solenni obedientiæ in Petro, eo ipso tollitur in eo status Religiosi *solenniter professi*, consequenter Petrus non maneret amplius *Religiosus solenniter professus*; verum igitur est, quod Pontifex *Professum* possit facere *non professum*, tollendo solennitatem voti obedientiæ, sine qua non stat *solennis professio religiosa nunc.*

Ex hoc autem non rectè infertur ea sequela. Nam 1. si Pontifex cum Religioso *castitatem solenniter professam* dispensaret ex justa causa ad incundum matrimonium, talis dispensatus non teneretur servare paupertatem, & obedientiam prius solenniter professam; quia sublata solennitate unius voti, quod est de substantia status Religiosi solenniter professi, tollitur talis status, consequenter obligatio ex vi status Religiosi solenniter professi. 2. aliud est, tollere *effectum solennitatis*, aliud *effectum voti*, cui ex dispositione Ecclesiæ annexa est solennitas; nullibi dico, *sublato effectu solennitatis*, tolli etiam *effectum voti*, cum hæc sint separabilia; ergo stare potest, quod sublata solennitate voti obedientiæ solenniter professæ, tollatur etiam solennitas voti paupertatis, & castitatis (sic enim tollitur ipsa *solennis professio*, quæ petit *omnia tria vota solennis*) quin tollatur *effectus voti paupertatis, & castitatis in vi voti*; quo casu talis, *non amplius professus*, non eo ipso poterit ducere uxorem licite, quia votum castitatis in ratione voti (sublata solâ solennitate professionis) non est sublatum, licet tunc non amplius sit *solenne*, sed *simplex*: et votum castitatis simplex, (extra Societatem JESU,) reddit illicitum, sed non invalidum matrimonium.

Nec ex eo, quod Pontifex aliquando dispenset, ut minister, in Sacramento confirmationis, sit simplex Sacerdos, inferri

ferri potest, eum directè dispensare in jure divino. Nam, ut Minister *Ordinarius* illius Sacramenti sit Episcopus, est juris divini; non autem, ut in omni casu. Hinc vi divine institutionis, absolute quilibet simplex Sacerdos potest esse Minister confirmationis, & ordinis, ut docet Suarez *l. 10. c. 6. n. 26. & tom. 3. de Euchar. d. 36. sect. 2.* apud Castropal. *cit. num. 6. & ob- jic. 3.*

Denique si quis teneat sententiam, quam probabilem censet Castropalaus *cit.* quod autoritate summi Pontificis offerri possit Sacrificium in una tantum specie pro casu gravi, & urgenti, non dispensaret in jure divino. Nam in hac sententia, etsi sit juris divini, *Sacrificium offerri*; at esse juris divini, *offerri sub utraque specie*, negatur; ita Suarez *cit. l. 10. c. 6.* ubi tamen citati Authores volunt, Pontificem potius declarare jus naturale, quod præcipit, cum sacrificatur, integrum Sacrificium offerri; & hoc non extendi posse, vel ad inferiores, vel indefinitè ad omnes leges.

Ceterum probabilius videtur, Pontificem nunquam in hoc dispensasse; cum de tali facto non constet authenticè; imò nec posse. Nam Sacrificium petit expressam significationem mortis Christi, quam à Sacrificio non potest separare summus Pontifex; sed fieret, si posset dispensare, ut in una tantum specie offerretur Sacrificium; sic enim non satis expressè significaretur separatio sanguinis à corpore; ergo. Matiam patet; quia non apparet, cur potius possit dispensare in hoc jure, quam in sigillo confessionis, materia baptismi, matrimonio consummato, &c. ita Castropal. *cit. p. 3. in fin.* Not. autem; etsi concedatur summum Pontificem posse in aliquo casu declarare jus naturale, ac divinum; ad tamen non concedi Prælati inferioribus; tum quia est res gravissima, & satis dubia; tum quia causæ graviore reservate sunt soli summo Pontifici: tum quia isti non æque habent infallibilitatem, ac ille.

§. III.

An, & qualiter Legislator dispensare possit in legibus à se conditis?

Communis tenet, Legislatorem posse

dispensare in legibus à se liberè conditis, exceptis casibus, de quibus iustè; cum vis ejusmodi legis positivæ pendeat à voluntate Legislatoris. Idem dicendum est de ejus successore in jurisdictione (hic enim reputatur eadem persona cum illo) & de legitimo superiore Legislatoris, cum in eo à fortiori sit ea jurisdicção; ita Salas *de legibus d. 20. sect. 3. n. 16.* Vasquez *de legibus num. 178.* & alij. Ex hac regula sequitur summum Pontificem posse dispensare. 1. in legibus à se latis, cum ipse sit earum Author, & à nullo; extra Deum, in usu suæ potestatis Legislativæ restringi possit. 2. in legibus conditis à C. C. etiam Generalibus; cum Pontifex sit illis superior, imò sine approbatione illius, vim non habeant eorum decretæ. 3. in constitutionibus, & legibus conditis à suis Antecessoribus; cum sit eorum Successor in jurisdictione cum æquali potestate ordinaria. 4. in legibus conditis autoritate Apostolorum merè humanâ. Nam summus Pontifex, qui est legitimus Petri Successor, est paritum eo, & alijs Apostolis jurisdictionis; esto ille *in dignitate Apostolica* sit istis inferior; ita Suarez *l. 10. de legibus. c. 14.* Salas *cit. d. 20. sect. 3. n. 16.* & alij. 5. in legibus Prælatorum Ecclesiasticorum inferiorum. Nam ipse est omnium legitimus superior.

Sequitur. 2. Archiepiscopum, vel Episcopum, posse dispensare in lege Synodali, suæ diocesis (nam istæ sunt leges ab ipsis conditæ) non autem alios; ipsis inferiores. Nam reliqui, qui intersunt tali Synodo, ut Parochi, Decani, &c. non sunt conditores earum legum; sed solum Assessores, vel consiliarij; sic Azor *p. 1. l. 4. c. 15. q. 3.* Sanchez *l. 8. matr. d. 17. n. 33.* & alij.

Sequitur. 3. Episcopum non posse dispensare in legibus Concilij provincialis, nisi eo modo, quo potest in Papalibus. Nam Concilium Provinciale in jurisdictione est illo superius. 1. ex tota *dist. 18.* item ex *c. salvo. 9. q. 3. & c. Grave nimis, de præbend. 2.* quia potest condere leges, quarum observantiam Episcopus & in se, & in suis subditis tenetur procurare, juxta *c. sicut olim. 25. de Accusat. & Trid. sess. 24. c. 2.* imò jure antiquo causæ Episcoporum, cognoscebantur, & terminabantur à C. C. Province. usque ad sententiam definitivam